

Η θέση της ΚΠΚ για την Ε.Ε. (Ηλεκτρονικό Άρθρο)

Ιστορικό σημείωμα

Αυτό το ηλεκτρονικό άρθρο κυκλοφόρησε στην ιστοσελίδα της [Κομμουνιστικής Πρωτοβουλίας Κύπρου](#) τον Μάη του 2024.

Περιεχόμενο

Η θέση της ΚΠΚ για την Ε.Ε.

20 χρόνια από την ένταξη της Κύπρου στην Ευρωπαϊκή Ένωση: Ο Αντιδραστικός χαρακτήρας της Ευρωπαϊκής Ένωσης, οι συνέπειες από την ένταξη και η θέση της ΚΠΚ

Με τη συμπλήρωση 20 χρόνων από την ένταξη της Κύπρου στην Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ), ακούμε καθημερινά συνθήματα όπως «ιστορικό ορόσημο», «οφέλη», «ελευθερία», «ανάπτυξη», «συνθήκες σταθερότητας, ασφάλειας και συνεργασίας», «μονόδρομος». Εκφράσεις που αντικατοπτρίζουν πλήρως τα αισθήματα της κυπριακής αστικής τάξης για την ΕΕ και τη συνειδητή προσπάθεια εξωραϊσμού της ΕΕ στη συνείδηση του λαού της χώρας.

Τα παραμύθια όμως για την ΕΕ και την Ευρωζώνη της δημοκρατίας, της σύγκλισης, της κοινωνικής συνοχής, της διαρκούς και αειφόρου ανάπτυξης συγκρούονται με τη σκληρή πραγματικότητα που ζουν οι λαοί της Ευρώπης.

Με αφορμή τις επερχόμενες Ευρωεκλογές, η Κομμουνιστική Πρωτοβουλία Κύπρου ανοίγει τη συζήτηση, αναλύει και τοποθετείται για το χαρακτήρα της ΕΕ με βάση τη Μαρξιστική-Λενινιστική κοσμοθεωρία, τις συνέπειες για τη χώρα μας, το λαό, την εργατική τάξη και το λαϊκό κίνημα από την ένταξη. Ταυτόχρονα βάζουμε ανοιχτά τη στάση που πρέπει να έχει το εργατικό κίνημα της χώρας μας απέναντι σε μια τέτοια καπιταλιστική, διακρατική ένωση.

1951

«Ευρωπαϊκή Κοινότητα Άνθρακος και Χάλυβος»

Πρώτος σταθμός ήταν η ιδρυτική Συνθήκη της «Ευρωπαϊκής Κοινότητας Άνθρακος και Χάλυβος» (ΕΚΑΧ) από τα έξι ιδρυτικά της μέλη (Γαλλία, Γερμανία, Ιταλία, Βέλγιο, Ολλανδία, Λουξεμβούργο) στις 18 του Απρίλη του 1951 στο Παρίσι. Ακολούθησε η Συνθήκη της Ρώμης (25/3/1957) απ' αυτά τα έξι κράτη-μέλη με την οποία εγκαθιδρύονταν η Ευρωπαϊκή Οικονομική Κοινότητα (ΕΟΚ) και η Ευρωπαϊκή Κοινότητα Ατομικής Ενέργειας (EURATOM). Το 1962 θεσπίστηκε από τις ίδιες χώρες η κοινή γεωργική πολιτική. Στις 8 του Απρίλη του 1967 υπογράφεται η Συνθήκη Συγχώνευσης των τριών Κοινοτήτων σε ενιαία θεσμική δομή.

1973

Πρώτη Διεύρυνση

Το 1973 γίνεται διεύρυνση των Κοινοτήτων και προσχώρηση της Δανίας, της Ιρλανδίας και του Ηνωμένου Βασιλείου.

1985

Συνθήκη του Σένγκεν

Υπογράφεται η Συνθήκη του Σένγκεν στο Λουξεμβούργο ανάμεσα σε πέντε κράτη μέλη των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (ΕΚ) (Βέλγιο, Γερμανία, Γαλλία, Λουξεμβούργο και Ολλανδία).

1986

Ενιαία Ευρωπαϊκή Πράξη

Υιοθετήθηκε η ευρωπαϊκή σημαία, ενώ υπεγράφη και η Ενιαία Ευρωπαϊκή Πράξη, με την οποία τα κράτη – μέλη ανέλαβαν την υποχρέωση να ολοκληρώσουν την εσωτερική αγορά μέχρι το 1992. Πρόκειται, ουσιαστικά, για την καθιέρωση των «τεσσάρων ελευθεριών». Της ελευθερίας στην κίνηση των κεφαλαίων, της ελευθερίας στην κίνηση των εμπορευμάτων, της ελευθερίας στην κίνηση των υπηρεσιών και της ελευθερίας στην κίνηση του εργατικού δυναμικού.

1990

Ανατροπή/διάλυση της Γερμανικής Λαοκρατικής Δημοκρατίας (ΓΛΔ)

Με την ανατροπή/διάλυση της Γερμανικής Λαοκρατικής Δημοκρατίας (ΓΛΔ) τον Νοέμβριο του 1989, η Ανατολική Γερμανία εισήλθε στην Κοινότητα το 1990, ως τμήμα της διευρυμένης Γερμανίας.

1993

Διακήρυξη των κριτηρίων της Κοπεγχάγης

Τον Ιούνιο του 1993 υπογράφεται η Διακήρυξη των κριτηρίων της Κοπεγχάγης, που είναι ουσιαστικά τα κριτήρια προσχώρησης μιας χώρας στην ΕΕ. Τα κριτήρια είναι:

→ σταθερότητα των θεσμών που εγγυώνται την αστική δημοκρατία, το «κράτος δικαίου», τα ανθρώπινα δικαιώματα και το σεβασμό και την προστασία των μειονοτήτων

→ λειτουργούσα οικονομία της αγοράς και ικανότητα αντιμετώπισης των ανταγωνιστικών πιέσεων και των δυνάμεων της αγοράς στο πλαίσιο της ΕΕ·

→ ικανότητα ανάληψης των υποχρεώσεων που απορρέουν από την ιδιότητα του μέλους, συμπεριλαμβανομένης της ικανότητας να εφαρμόζουν αποτελεσματικά τους κανόνες, τα πρότυπα και τις πολιτικές που αποτελούν το σύνολο της νομοθεσίας της ΕΕ (το κεκτημένο), και προσήλωση στους στόχους της πολιτικής, οικονομικής και νομισματικής ένωσης.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση ιδρύθηκε επίσημα την 1η του Νοέμβρη του 1993 με την εφαρμογή της Συνθήκης του Μάαστριχτ, η οποία είναι ουσιαστικά το θεμέλιο της ΕΕ, αφού από αυτήν απορρέουν όλες οι αντιλαϊκές πολιτικές που εφαρμόζονται στην ΕΕ. Η Συνθήκη του Μάαστριχτ προέβλεπε μεταξύ άλλων και τη δημιουργία της Οικονομικής και Νομισματικής Ένωσης (ΟΝΕ), την καθιέρωση ενιαίου νομίσματος για όλα τα κράτη – μέλη της ΕΕ και ως απώτερο στόχο έθετε την πολιτική ενοποίηση

στην ΕΕ.

1995-1999

Διεύρυνση, Ενιαίο νόμισμα, συνθήκη του Άμστερνταμ

Την 1η του Γενάρη του 1995 η Αυστρία, η Φινλανδία και η Σουηδία προσχώρησαν στην ΕΕ. Η πρώτη ευρεία τροποποίηση υπογράφηκε στο Άμστερνταμ το 1997, με την ομώνυμη συνθήκη, και τέθηκε σε ισχύ την 1η του Μάη του 1999. Την ίδια χρονιά το ενιαίο νόμισμα της ΕΕ, το ευρώ, αντικατέστησε για πρώτη φορά τα εθνικά νομίσματα, σε λογιστική μορφή, σε έντεκα κράτη μέλη, τη λεγόμενη Ευρωζώνη.

2002

Το Ευρώ σε φυσική μορφή

Το ενιαίο ευρωπαϊκό νόμισμα κυκλοφόρησε και σε φυσική μορφή σε ολόκληρη την Ευρωζώνη.

2004

Μεγάλη διεύρυνση

Την 1η του Μάη του 2004 δέκα νέες χώρες προσχώρησαν στην ΕΕ, μεταξύ των οποίων και η Κύπρος. Μαζί με την Κύπρο ήταν η Εσθονία, Λετονία, Λιθουανία, Μάλτα, Ουγγαρία, Πολωνία, Σλοβακία, Σλοβενία και Τσεχία.

Η Κύπρος στην Ε.Ε.

- **1972** - Υπογραφή της Συμφωνίας Σύνδεσης με την ΕΟΚ, η οποία αργότερα εξελίχθηκε στην Τελωνειακή Ένωση. Κατάργηση των εισαγωγικών δασμών μεταξύ της Κύπρου και των χωρών μελών στα βιομηχανικά και γεωργικά προϊόντα. Έντονη αντίδραση ΑΚΕΛ και ΕΔΕΚ για δυσκολίες στο εμπόριο της Κύπρου με τρίτες χώρες (κυρίως τις αραβικές).
- **1978** - Υπογράφεται το Πρωτόκολλο της 19ης του Οκτώβρη του 1978, που θέτει τους όρους και τις διαδικασίες για την εφαρμογή της δεύτερης φάσης της συμφωνίας, κατά την οποία προβλέπεται η δημιουργία μιας τελωνειακής ένωσης σε δύο φάσεις.
- **1990** - Η Κυπριακή Δημοκρατία υποβάλλει αίτηση προσχώρησης στην Ε.Ε. χωρίς καν να ερωτηθεί ο λαός. Το σύνθημα της ένταξης στην ΕΕ, (εξωραΐζοντας τη λειτουργία της ως ένωσης και αποκρύβοντας τον χαρακτήρα της ως πρώτιστα προωθημένης μορφής διακρατικής καπιταλιστικής ένωσης), αποτέλεσε στρατηγική επιλογή του μεγάλου κεφαλαίου με τους εργοδοτικούς βιομηχανικούς συνδέσμους του καθώς και των αστικών κομμάτων. Παρόλες τις μεταξύ τους διαφορές, τα φιλελεύθερα και σοσιαλδημοκρατικά κόμματα ΔΗΣΥ, ΔΗΚΟ και ΕΔΕΚ, η φιλελεύθερη κυβέρνηση Γ. Βασιλείου υπό τον μανδύα του συνθήματος για Ενωμένη Ευρώπη, επιδίωξαν την ενσωμάτωση της κυπριακής οικονομίας -με κύριο χαρακτηριστικό της την παροχή υπηρεσιών κεφαλαίου- στην σχηματοποιούμενη ενιαία ευρωπαϊκή αγορά. Αυτό έγινε σε βάρος των εργαζομένων, των μισθωτών και των μικρομεσαίων στρωμάτων που θα συνθλίβονταν από την αυξανόμενη πίεση των ενδοιμπεριαλιστικών ανταγωνισμών.
- **1993** - Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή εκδίδει θετική γνώμη σχετικά με την αίτηση προσχώρησης της Κύπρου.
- **1994** - Η σύνοδος κορυφής της ΕΕ αποφασίζει ότι η επόμενη φάση διεύρυνσης θα περιλαμβάνει την Κύπρο και την Μάλτα.
- **1995** - Από το 1995, αυτή η στρατηγική επιλογή, παρουσιαζόμενη ως μονόδρομος, εγκρίθηκε και από το ΑΚΕΛ, που λανθασμένα προσδοκούσε από την ένταξη, την επίλυση του κυπριακού

προβλήματος. Αυτό δημιούργησε επικίνδυνες αυταπάτες μέσα στην εργατική τάξη και τον κυπριακό λαό.

- **1998** - Αρχίζουν οι ενταξιακές διαπραγματεύσεις μεταξύ της Κύπρου και της ΕΕ. Από 1η του Γενάρη του 1998, μόνο μερικά βιομηχανικά και γεωργικά προϊόντα εξαιρούνται του καθεστώτος ελεύθερης κυκλοφορίας εμπορευμάτων.
- **2003** - Η Κύπρος υπογράφει στην Αθήνα τη Συνθήκη Προσχώρησης στην ΕΕ.
- **2004** - Την 1η του Μάη, η Κύπρος γίνεται μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, αφού πρώτα με διαδικασίες κατεπείγοντος εγκρίθηκαν από τη Βουλή όλα τα αντιλαϊκά εναρμονιστικά νομοσχέδια που ξέμειναν από την εναρμονιστική διαδικασία χρόνων που προηγήθηκε.
- **2008** - Την 1η του Γενάρη η Κύπρος προσχωρεί στην Ευρωζώνη.
- **2012** - Την 1η του Ιούλη, η Κύπρος ανέλαβε την εξάμηνη προεδρία του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, επί προεδρίας Δημήτρη Χριστόφια.

Η Θέση της ΚΠΚ για το χαρακτήρα της ΕΕ

Ο Λένιν το 1915, πολύ εύστοχα αντιμετώπιζε αποφασιστικά το σύνθημα των «Ηνωμένων Πολιτειών της Ευρώπης», εξετάζοντας το υπό το πρίσμα του οικονομικού του περιεχομένου. Τόνιζε ότι στις συνθήκες του καπιταλισμού, «οι Ενωμένες Πολιτείες της Ευρώπης είναι είτε αδύνατες είτε αντιδραστικές», αφού θα σήμαιναν μια συμφωνία για το μοίρασμα των αποικιών και των αγορών ανάμεσα στα μεγάλα ευρωπαϊκά αστικά κράτη. Έτσι, εξηγεί ότι μια συμφωνία θα ήταν δυνατή μόνο για να πνίξουν από κοινού το σοσιαλισμό στην Ευρώπη και να περιφρουρήσουν από κοινού τις αποικίες και τις αγορές που ελέγχουν ενάντια στην Αμερική και την Ιαπωνία.

Η λενινιστική πρόβλεψη έχει επιβεβαιωθεί από την ίδια την ιστορική πείρα. Η δημιουργία της ΕΟΚ μετά τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο και η μετεξέλιξη της σε ΕΕ, έγινε και με στόχο τη θωράκιση του καπιταλισμού απέναντι στο σοσιαλιστικό κομμάτι της Ευρώπης, αλλά και στον κίνδυνο της σοσιαλιστικής προοπτικής στην Δυτική Ευρώπη.

Η ΕΕ αποτελεί μια προωθημένη μορφή διακρατικής καπιταλιστικής ένωσης, μια μορφή συμμαχίας των καπιταλιστικών κρατών στην Ευρώπη. Σε κάθε κράτος-μέλος η εξουσία βρίσκεται στην αστική τάξη, τη διαχειρίζεται η αστική κυβέρνηση κάθε κράτους-μέλους και μεταξύ τους οι κυβερνήσεις συνεννοούνται σε επίπεδο ΕΕ για διάφορα θέματα, πάντα με γνώμονα τη διασφάλιση της διευρυμένης αναπαραγωγής του κεφαλαίου σε κάθε χώρα.

Παρόλα τα διάφορα στάδια στην εξέλιξή της, η πορεία της από την ΕΟΚ προς την ΟΝΕ και την ΕΕ εκφράζει τα κοινά στρατηγικά συμφέροντα των άρχουσων αστικών τάξεων των καπιταλιστικών κρατών-μελών της, έχει ως κίνητρο και στόχο τη μεγέθυνση των μονοπωλίων τους σε συνθήκες όξυνσης του ενδοϊμπεριαλιστικού ανταγωνισμού με άλλα κέντρα (όπως η καπιταλιστική ένωση των BRICS, αλλά και τις ΗΠΑ) και οικονομικών κρίσεων που αναπόφευκτα φέρνουν και ανακατατάξεις στο διεθνή συσχετισμό δυνάμεων. Για παράδειγμα, η συγκρότηση της Ευρωζώνης προωθήθηκε με διακρατική συμφωνία των κρατών-μελών που εντάχθηκαν σε αυτήν για το πλεονέκτημα που προσέφερε το κοινό νόμισμα, όπως η σχετική συναλλαγματική και νομισματική σταθερότητα, η αύξηση των εμπορικών συναλλαγών, η βελτίωση των πιστοληπτικών όρων για ιδιωτικές και δημόσιες επενδύσεις και ο διεθνής χαρακτήρας του κοινού νομίσματος.

Μετά την ανατροπή του σοσιαλιστικού συστήματος και με το νέο διεθνές πεδίο που διαμορφώθηκε, το συνεκτικό στοιχείο αυτής της καπιταλιστικής συμμαχίας είναι η κοινή στόχευση των μονοπωλίων των κρατών της ΕΕ ενάντια στην εργατική τάξη και τους λαούς. Αυτό αποτελεί το καθοριστικό στοιχείο που διαπερνά όλες τις προσπάθειες ενοποίησης, όλες τις Συνθήκες (π.χ. τη Συνθήκη του Μάαστριχτ, τη Συνθήκη της Λισαβόνας κτλ) και όλα τα νομικά κείμενα. Ενοποιητικά στοιχεία

αποτελούν η διασφάλιση φθηνής εργατικής δύναμης σε σχέση με το εκάστοτε επίπεδο παραγωγικότητας, η αύξηση του βαθμού εκμετάλλευσης της εργατικής τάξης, η προώθηση της «απελευθέρωσης» των αγορών, ιδιαίτερα σε τομείς στρατηγικής σημασίας και η πολιτική της πράσινης και ψηφιακής μετάβασης. Όλοι αυτοί οι αντιλαϊκοί στόχοι υπηρετούνται από μια σειρά μηχανισμούς εποπτείας, όπως το Σύμφωνο Σταθερότητας και Ανάπτυξης, η Ενισχυμένη Οικονομική Διακυβέρνηση, τα Ευρωπαϊκά Εξάμηνα, η πρόληψη Μακροοικονομικών Κινδύνων, η Τραπεζική Ένωση, κ.ά.

Στην Κύπρο, τα πιο πάνω τα ζήσαμε πιο έντονα με το μνημόνιο που υπογράφηκε το 2013, όπου προωθήθηκαν με ιλιγγιώδη ταχύτητα αντιδραστικές αναδιαρθρώσεις στις εργασιακές σχέσεις μαζί με μειώσεις μισθών, συντάξεων και κοινωνικών παροχών που είχαν ήδη ξεκινήσει. Ταυτόχρονα έγινε πιο έντονη η απελευθέρωση των αγορών στους τομείς της ενέργειας, των τηλεπικοινωνιών, των μεταφορών και εντάθηκε η εμπορευματοποίηση στην παιδεία, στην υγεία και την κοινωνική ασφάλιση, αφού αυτοί οι τομείς αντιμετωπίζονται με τη λογική του κόστους-οφέλους.

Οι αντιδραστικές διεργασίες στην οικονομική βάση της ΕΕ αντανακλώνται και στο πολιτικό εποικοδόμημα και τους θεσμούς της. Έτσι έχουμε σε πανευρωπαϊκό επίπεδο την ενίσχυση των μηχανισμών καταστολής και τη σύνδεση των θεσμών της ΕΕ με τον κατεξοχήν επιθετικό οργανισμό κατά των λαών, το ΝΑΤΟ. Σε αυτό το πλαίσιο διαμορφώθηκε η Κοινή Πολιτική Ασφάλειας και Άμυνας, ο Ευρωπαϊκός Οργανισμός Άμυνας και πιο πρόσφατα, η Μόνιμη Διαρθρωμένη Συνεργασία (PESCO), με τη συμμετοχή της Κύπρου, όπου προβλέπονται δυνάμεις ταχείας αντίδρασης για πολεμικές επιχειρήσεις και ενίσχυση του “Ευρωστρατού”. Επιπρόσθετα, ενδυναμώθηκαν οι μηχανισμοί της Ευρωπαϊκής Συνοριοφυλακής – Ακτοφυλακής, το ευρωφακέλωμα με το «Ευρωπαϊκό Σύστημα Πληροφοριών και Άδειας Ταξιδιού» (ETIAS) του 2018 και η δημιουργία της Ευρωεισαγγελίας, στην οποία θα υπάγονται οι εθνικές αστυνομικές και δικαστικές αρχές. Η επιθετικότητα και η στρατιωτικοποίηση της ΕΕ ενισχύουν τα μονοπώλια της πολεμικής βιομηχανίας των ισχυρών κρατών-μελών και την προσπάθεια αυτοτελούς δράσης στη διεθνή αρένα, αλλά και απέναντι στους ίδιους τους λαούς της.

Μαζί με τους κατασταλτικούς μηχανισμούς, τις τελευταίες δεκαετίες έχουμε την ένταση της ιδεολογικής παρέμβασης της ΕΕ με την αναγωγή του αντικομμουνισμού και της θεωρίας των δύο άκρων σε επίσημη ιδεολογία της. Η παραχάραξη της ιστορικής αλήθειας στόχο δεν έχει μόνο το παρελθόν, αλλά, κυρίως το μέλλον. Με το να στιγματιστεί η κομμουνιστική ιδεολογία και δράση, μπαίνει στο στόχαστρο της ΕΕ συνολικά η πάλη του εργατικού λαϊκού κινήματος και ο αφοπλισμός των συνειδήσεων των νέων. Γι’ αυτό έχουμε μια σειρά από αντικομμουνιστικές διακηρύξεις και αποφάσεις, όπως το αντικομμουνιστικό μνημόνιο του Συμβουλίου της Ευρώπης το 2005, το ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου τον Απρίλη του 2009 περί «Ευρωπαϊκής Συνείδησης και Ολοκληρωτισμού», την ανακήρυξη από την ΕΕ της 23ης Αυγούστου σε «Μέρα Μνήμης των θυμάτων του ναζισμού και του σταλινισμού», την προσπάθεια να αντικατασταθεί η 9η του Μάη από μέρα γιορτασμού της Αντιφασιστικής Νίκης των Λαών σε «μέρα της Ευρώπης», δηλαδή της ΕΕ, κι όλες όσες εξισώνουν τον κομμουνισμό με τον ναζισμό/φασισμό. Ειδικά σε χώρες-μέλη της ΕΕ που γνώρισαν τον σοσιαλισμό, όλα αυτά παίρνουν σάρκα και οστά με την απαγόρευση σοβιετικών συμβόλων, την ποινικοποίηση των κομμουνιστικών κομμάτων και της κομμουνιστικής δράσης και τον εξωραϊσμό χιλιάδων πρώην συνεργατών των Ναζί σαν σύμβολα της «εθνικής αντίστασης».

Είναι η περαιτέρω «ευρωπαϊκή ολοκλήρωση» κάτι προοδευτικό;

Το τελευταίο διάστημα ακούμε όλο και συχνότερα τους όρους «ευρωπαϊκή ολοκλήρωση», «εμβάθυνση» και «πολιτική ένωση». Όλα αυτά εκφράζουν μια σταδιακή μετακίνηση πλευρών της αστικής εξουσίας από τις εθνικές κυβερνήσεις σε επίπεδο ΕΕ, με τις αστικές κυβερνήσεις να αποτελούν εργαλεία υλοποίησης της πολιτικής που αποφασίζεται σε επίπεδο ΕΕ. Πρόκειται για μια

όλο και πιο μόνιμη μεταφορά πλευρών της εθνικής κυριαρχίας στα όργανα της ΕΕ. Ένα παράδειγμα είναι η ΟΝΕ, που μετέφερε την αρμοδιότητα της νομισματικής πολιτικής στην Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα και αποδυνάμωσε τα αστικά κράτη. Ένα άλλο παράδειγμα εκχώρησης εθνικής κυριαρχίας στα όργανα της ΕΕ είναι το ότι το ευρωπαϊκό δίκαιο υπερισχύει του εθνικού (εσωτερικού) δικαίου των κρατών-μελών της Ε.Ε. Στην Κύπρο αυτό έγινε με νόμο που ψηφίστηκε και στην Βουλή της Κυπριακής Δημοκρατίας, με τροποποίηση του Συντάγματος.

Ωστόσο, η «ευρωπαϊκή ολοκλήρωση» αντιφάσκει με δυο βασικά και αλληλένδετα χαρακτηριστικά της καπιταλιστικής οικονομίας: το γεγονός ότι η καπιταλιστική συσσώρευση γίνεται στη βάση της εθνοκρατικής οργάνωσης της οικονομίας και δεύτερο, ότι υπάρχει ανισόμετρη ανάπτυξη μεταξύ των ξεχωριστών καπιταλιστικών οικονομιών. Η διεθνής κρίση του 2008-09 αύξησε τις διαφορές σε οικονομική ισχύ μεταξύ των κρατών-μελών, ειδικά σε ζητήματα παραγωγικότητας, εμπορικού ισοζυγίου και χρέους. Κατ' επέκταση δυνάμωσε η διαπάλη για τις προοπτικές της ΕΕ και της Ευρωζώνης και εντάθηκαν οι φυγόκεντρες τάσεις. Το πιο χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελεί το βρετανικό δημοψήφισμα, όπου το Brexit πάτησε πάνω στην υπαρκτή λαϊκή δυσαρέσκεια με την ΕΕ. Αντίστοιχα παραδείγματα υπάρχουν και σε άλλες χώρες, το κάθε ένα με ξεχωριστές ιδιομορφίες. Η άρχουσα τάξη κάθε αστικού κράτους αποφασίζει κάθε φορά πώς κινείται, με γνώμονα την κερδοφορία των δικών της μονοπωλίων. Έτσι έχουμε στο εσωτερικό κάθε κράτους-μέλους της ΕΕ διαπάλη σε σχέση τόσο με την προοπτική της ΕΕ, καθώς και για τη θέση του κάθε αστικού κράτους σε αυτή.

Παρόλα αυτά, ακόμα και αν μπορούσε να εφαρμοστεί η ενιαία διακυβέρνηση και η μετατροπή σε ομοσπονδία κρατών-μελών, θα σήμαινε την ενιαία και αποφασιστική εφαρμογή των αντιδραστικών κατευθύνσεων των συνασπισμένων αστικών τάξεων σε βάρος των λαών. Οι πολιτικές της ΕΕ υπηρετούν και θα υπηρετούν τα συμφέροντα του κεφαλαίου, τη διασφάλιση της ανταγωνιστικότητας των μονοπωλιακών ομίλων, και αυτό θα συμβαίνει, είτε αποφασίζουν εκλεγμένοι αντιπρόσωποι στο Ευρωκοινοβούλιο, είτε διορισμένοι επίτροποι και τεχνοκράτες.

Γι' αυτό το εργατικό κίνημα δεν πρέπει να παραπλανείται από αστικά συνθήματα για περισσότερη Ευρώπη ως συνταγή βελτίωσης της θέσης του ή του ευρωσκεπτικισμού για ενίσχυση της εθνικής κυριαρχίας των αστικών κρατών. Το εργατικό και λαϊκό κίνημα πρέπει να χαράξει τη δική του αυτοτελή πορεία που αντιστέκεται, συγκρούεται και είναι απέναντι σε όλες τις πολιτικές που θυσιάζουν τα δικαιώματα και τη ζωή του.

Οι συνέπειες της ένταξης της Κύπρου στην ΕΕ

Κυπριακό:

- Η Τουρκία συνεχίζει με την ανοχή της ΕΕ να κατέχει το 37% του εδάφους της Κύπρου. Η ένταξη της Κύπρου στην ΕΕ δεν οδήγησε στην περιβόητη 'ευρωπαϊκών προδιαγραφών' λύση, αλλά ούτε και πιέστηκε η Τουρκία για 'παραχωρήσεις'. Καμία κύρωση δεν έχει επιβληθεί, αλλά αντίθετα η Τουρκία μετατράπηκε σε στρατηγικό εταίρο της ΕΕ.
- Η ρητορική αστικών και ρεφορμιστικών δυνάμεων για το λεγόμενο ευρωπαϊκό κεκτημένο ως καταλύτη για τη λύση, δημιουργεί ψευδαισθήσεις στο λαό, αφού η ΕΕ προσαρμόζει το λεγόμενο κεκτημένο και τις αρχές της ανά περίπτωση με εξαιρέσεις, ανάλογα των συμφερόντων του κεφαλαίου και του διεθνούς συσχετισμού δύναμης.

Οικονομία:

- Η διαδικασία νομοθετικής εναρμόνισης για την τελική ένταξη της Κυπριακής Δημοκρατίας στην ΕΕ το 2004, καθώς και της διαδικασίας ενσωμάτωσης της χώρας το 2008 στην

Οικονομική και Νομισματική Ένωση και στο «Ευρωσύστημα», η συμμετοχή στις αναδιαρθρώσεις της ΕΕ, σήμανε τη βαθύτερη, οργανική ενσωμάτωση της Κύπρου στο διεθνές ιμπεριαλιστικό σύστημα. Στην αρένα αυτή, οι στρατηγικές καθορίζονται με άξονα τους ενδοϊμπεριαλιστικούς ανταγωνισμούς, τα συμφέροντα των μονοπωλίων και των ισχυρών κρατών στη διεθνή ιμπεριαλιστική πυραμίδα και όχι των λαών και ειδικά την ευημερία της εργατικής τάξης, με την οποία βρίσκονται σε ανειρήνευτο πόλεμο.

- Με τη Συνθήκη για τη Λειτουργία της ΕΕ καθιερώνεται ένα αντιδραστικότερο σύστημα για την προστασία του «ανόθευτου» ανταγωνισμού, ο οποίος μαζί με την πολιτική για την απασχόληση συντονίζεται και καθοδηγείται από τα Ευρω-ενωσιακά κέντρα, τις άρχουσες τάξεις των ισχυρών κρατών. Με το λεγόμενο «Ευρωπαϊκό Εξάμηνο» και το νέο Σύμφωνο Σταθερότητας, αυτοματοποιημένες διαδικασίες εποπτεύουν τους προϋπολογισμούς των κρατών ώστε να είναι κάθε χρόνο πλεονασματικοί εις βάρος των λαϊκών αναγκών, προϋπολογισμοί που πριν τη συζήτησή τους στα εθνικά κοινοβούλια, υποβάλλονται για έγκριση στις Βρυξέλλες. Με τη θέσπιση της διαδικασίας για την πρόληψη και διόρθωση των Μακροοικονομικών Ανισοτήτων, μονιμοποιούνται οι αναδιαρθρώσεις για την προαγωγή της ανταγωνιστικότητας και της κερδοφορίας των μεγαλοεπιχειρήσεων με έλεγχο των μισθών και ωφελημάτων των εργαζομένων. Με τη θέσπιση του Ευρωπαϊκού Μηχανισμού Σταθερότητας καθιερώνεται η χρηματοδότηση (μέσω έντοκων δανείων) του χρέους κρατών μελών που θεωρούνται σε κρίση χρέους με την ταυτόχρονη επιβολή αντιλαϊκών όρων στους λαούς τους. Με το Σύμφωνο για το Ευρώ+, το επίπεδο των μισθολογικών εξελίξεων σε κάθε κράτος μέλος υποτάσσεται στην παραγωγικότητα, κερδοφορία των επιχειρήσεων.
- Με τη πολιτική για την Ευρωπαϊκή Τραπεζική Ένωση περιορίζεται η εποπτεία στους τραπεζικούς κολοσσούς, ενώ με την Ευρωπαϊκή Ένωση Κεφαλαιαγορών, ενεργοποιούνται τα ξένα Ταμεία Εξαγοράς Πιστώσεων (γνωστά ως Funds) για τη φτηνή εξαγορά μη εξυπηρετούμενων δανείων, με αποτέλεσμα την ανακατανομή πλούτου και τη διεύρυνση της ανισοτιμής εξάρτησης στα υπερχρεωμένα κράτη της Ευρωζώνης.
- Τμήμα της αστικής τάξης στην Κύπρο, που δραστηριοποιείται επιχειρηματικά στους τομείς των υπηρεσιών και των κατασκευών επωφελήθηκε από την ένταξη στην ΕΕ. Σε συνδυασμό με το ευνοϊκό για τις ξένες επενδύσεις, νομικό και φορολογικό πλαίσιο και με τη συνεργασία των αστικών κυβερνήσεων και αστικών κομμάτων, βάφτισαν τα κέρδη τους ανάπτυξη. Η Κοινή Αγροτική Πολιτική ξεκλήρισε σε μεγάλο βαθμό τη μικρή αγροτιά και υποστηρίζει τους μεγαλοκαλλιεργητές και τις μεγάλες συγκεντρώσεις κτηνοτροφικών μονάδων, ενώ οι μικροί παραγωγοί που παρέμειναν στο επάγγελμα ξεκληρίζονται.
- Με τη συμμετοχή της Κύπρου και την ανισοτιμή εξάρτηση από την ΕΕ, τις στρατηγικές διμερείς συμφωνίες με ΗΠΑ, Βρετανία, Ισραήλ, Γαλλία και Ιταλία (στρατιωτικές βάσεις, εξόρυξη και εκμετάλλευση υδρογονανθράκων, παροχή στρατιωτικών διευκολύνσεων σε ασφάλεια και εκπαίδευση) η αστική ολιγαρχία εδραίωσε την πολιτική και οικονομική της εξουσία και επιχειρεί να σέρνει τον λαό στην υποταγή και προσαρμογή στα συμφέροντα των ισχυρότερων κρατών και επιχειρήσεων από την οποία επωφελούνται, είτε στο σύνολο, είτε τμήματα κάθε φορά της κυρίαρχης αστικής τάξης της χώρας μας.

Εργασιακά:

- Οι αναδιαρθρώσεις στην ΕΕ και στην Ευρωζώνη με το ξέσπασμα της καπιταλιστικής κρίσης του 2008, θεσμοθέτησαν με τη συμφωνία των εκάστοτε κυπριακών κυβερνήσεων, ακόμα πιο αντιδραστικά, μόνιμα και όχι πρόσκαιρα μέτρα για τους λαούς και την εργατική τάξη. Αυτά περιλαμβάνουν: τη σύνδεση των μισθών με τον πληθωρισμό και την παραγωγικότητα με διακηρυγμένο στόχο την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και κερδοφορίας των επιχειρήσεων, καθλώνοντας ή μειώνοντας τους μισθούς και οδηγώντας νομοτελειακά στην απορρύθμιση των εργασιακών σχέσεων. Οι Συλλογικές Συμβάσεις που τροποποιήθηκαν

μονομερώς και τα προσωπικά συμβόλαια που καλούνται οι εργαζόμενοι να υπογράψουν, είχαν ως αποτέλεσμα πέρα από την μείωση του βιοτικού επιπέδου των εργαζομένων και των οικογενειών τους, την όξυνση του ανταγωνισμού μεταξύ ντόπιου και ξένου εργατικού δυναμικού.

- Οι πολιτικές της «ενωμένης» αγοράς κεφαλαίου με τους θεσμούς και τις πολιτικές της ΕΕ πίεσε περισσότερο την τιμή της μισθωτής εργασίας, αποδυνάμωσε τις θεσμοθετημένες εργασιακές σχέσεις και τα συνδικάτα.
- Τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της φάσης οικονομικής ανάπτυξης με κρατική παρέμβαση μετεξελίχθηκαν νομοτελειακά σε άρση όλων των ελέγχων και περιορισμών κεφαλαίου και εμπορίου, γεγονός που οδήγησε λαϊκές κατακτήσεις, όπως η ΑΤΑ, να γίνουν στόχος και υπέστηκαν τόσο μεγάλες αναδιρθρώσεις ώστε να καταστούν αγνώριστες.
- Ο αριθμός των οργανωμένων εργαζομένων μειώνεται σταθερά, αφού ο θεσμός των Συλλογικών Συμβάσεων υποβαθμίζεται και προωθείται η μαζική εφαρμογή των προσωπικών συμβολαίων, όπου μέσω τους εισάχθηκαν και διευρύνθηκαν ελαστικές μορφές εργασίας και ωραρίου, όπως:
- Η εργασία σε κυλιόμενες βάρδιες χωρίς αργίες και Σαββατοκύριακα στο λιανικό εμπόριο,
- Η επέκταση της μερικής απασχόλησης χωρίς εργασιακά δικαιώματα,
- Η απλήρωτη υπερωριακή εργασία,
- Η αδήλωτη εργασία χωρίς καμία εξασφάλιση.
- Η απουσία σταθερού ωραρίου

Αναδιοργάνωση του Δημόσιου Τομέα:

- Μέσα στο αντιδραστικό-αντιλαϊκό πλαίσιο της ΕΕ, υποστηρίζεται η ολοένα και μεγαλύτερη τάση συγκέντρωσης και συγκεντροποίησης των μέσων παραγωγής και υπηρεσιών, η παρουσία μονοπωλίων ή πανίσχυρων ολιγοπωλίων αποτελούμενων από μια χούφτα ντόπιων και ξένων κεφαλαιοκρατών. Καταρρίπτεται ο μύθος της άρχουσας αστικής τάξης για το δήθεν ελεύθερο «συναγωνισμό» και ότι «όλοι μπορούν να γίνουν επιχειρηματίες». Αντίθετα, τσακίζει τις πολύ μικρές επιχειρήσεις και τους αυτοεργοδοτούμενους βιοπαλαιστές.
- Η κύρια λογική που απορρέει από τις οδηγίες της ΕΕ είναι η εκάστοτε αστική κυβέρνηση να αντιμετωπίζει βασικές πτυχές και λειτουργίες του κράτους με τη λογική του κόστους-όφελους. Έτσι πολλές ευθύνες του κρατικού μηχανισμού βαφτίζονται σαν κόστος και περνούν στον ιδιωτικό τομέα, που ταυτόχρονα δέχεται και κρατικές ή ευρωενωσιακές επιδοτήσεις.
- Όλα τα πιο πάνω εφαρμόστηκαν με πολύμορφες διαδικασίες ενίσχυσης του μεγάλου κεφαλαίου: με την ιδιωτικοποίηση, το άνοιγμα αγοράς με πλήρη εμπορευματοποίηση δημόσιων υπηρεσιών (CYTA, ΑΗΚ) ή και εκχώρηση κρατικών λειτουργιών (αεροδρόμια, λιμάνια) και (σκόπιμη υποβάθμιση) δημόσιων υπηρεσιών (Υγεία) διευκολύνοντας την πλουτοκρατία, τον τερματισμό παροχής υπηρεσιών (διυλιστήρια), την άρση των κρατικών μονοπωλίων στον ηλεκτρισμό, τις τηλεπικοινωνίες, στα λιμάνια, στα αεροδρόμια, στις συγκοινωνίες, την υποστήριξη μεγαλοκλινικών και ιδιωτικών νοσοκομείων στην υγεία.
- Ο λαός και οι εργαζόμενοι ειδικά βιώνουν το ακριβό τίμημα των στρατηγικών της ΕΕ, των κυπριακών κυβερνήσεων και του μεγάλου κεφαλαίου, τόσο ως καταναλωτές, όσο και ως εργαζόμενοι.

Χρηματοπιστωτικός Τομέας:

- Στο χρηματοπιστωτικό/τραπεζικό τομέα, η συγκέντρωση είναι πρωτοφανής (όπως και σε άλλες χώρες στην ΕΕ). Μετά την καπιταλιστική κρίση του 2008, απότοκο της ευρωπαϊκής (Ευρωπαϊκή Τραπεζική Ένωση) και τοπικής αναδιάρθρωσης και διάσωσης με λαϊκό χρήμα, το μερίδιο αγοράς και τα περιουσιακά στοιχεία των τραπεζικών κολοσσών είναι τέτοια που τα κατατάσσουν στην 2η θέση σε ολόκληρη την ΕΕ. Η μυλόπετρα της «ενωμένης» αγοράς

κεφαλαίου με τους θεσμούς και τις πολιτικές της ΕΕ, οδήγησε στη διάλυση του Συνεργατικού Πιστωτικού τομέα, ενώ αντίθετα διαφυλάσσονται ως κόρη οφθαλμού οι συστημικές εμπορικές τράπεζες.

- Οι στρατηγικές κερδοφορίας των τραπεζικών μονοπωλίων προϋποθέτουν τη συρρίκνωση του αριθμού των υπαλλήλων και υποκαταστημάτων, την υποβάθμιση στις συνθήκες εργασίας και απολύσεις των υπαλλήλων και ανυπόφορους όρους στους δανειζόμενους σε αντίθεση με τα χαμηλότοκα δάνεια στις μεγάλες επιχειρήσεις και βιομηχανίες.
- Οι Τράπεζες σε συνέργεια με τα ξένα Ταμεία Εξαγοράς Πιστωτικού Κινδύνου, ηγούνται της μεγαλύτερης ανακατανομής περιουσιών (οικιστικών, εμπορικών και άλλων χρήσεων) από την περίοδο της τουρκικής εισβολής και της προσφυγοποίησης. Σε σύμπνοια με τις εκάστοτε κυβερνήσεις, την Κεντρική Τράπεζα και την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα, τράπεζες, βιομήχανοι και επενδυτές σχεδιάζουν από κοινού στα ΔΣ του χρηματοπιστωτικού τομέα την οικονομία και τα προσδοκώμενα κέρδη τους.

Εμπόριο:

- Στο λιανικό εμπόριο τα μικρά, οικογενειακά καταστήματα αντιμετώπισαν ή αντιμετωπίζουν την έξοδο από την αγορά, ενώ υπερ-καταστήματα διαφόρων τύπων, με τις πλάτες της κρατικής-κυβερνητικής πολιτικής, κυριαρχούν στην αγορά καταβάλλοντας μόνο τον ελάχιστο κατώτατο μισθό στους εργαζόμενους, κατάσταση η οποία επιδεινώθηκε με τη διαχείριση της καπιταλιστικής κρίσης από την ΕΕ και τις κυπριακές κυβερνήσεις.
- Οι συνθήκες εργασίας, από το πρωί μέχρι το βράδι, περιλαμβανομένων των Σαββατοκύριακων, αύξησαν την εκμετάλλευση και την παραγωγή υπεραξίας, κέρδους για το μεγάλο κεφάλαιο, ενώ δημιούργησαν ακόμα πιο απάνθρωπες συνθήκες για (τις πωλήτριες, πωλητές, ταμίες και γενικά) τους εργαζόμενους στο λιανεμπόριο.

Συνταξιούχοι:

- Οι συνταξιούχοι και όλοι οι εργαζόμενοι στην Κύπρο εισήλθαν σε μια περίοδο αύξησης του ορίου αφυπηρέτησης, αύξησης των εισφορών τους στις κοινωνικές ασφαλίσεις, μείωσης κοντά στα όρια της φτώχειας των εισοδημάτων τους, με στόχο τη βιωσιμότητα των ασφαλιστικών ταμείων, όπως αυτή ορίζεται από το ευρωπαϊκό και ντόπιο κεφάλαιο και αστικό κράτος.

Νεολαία:

- Οι νέοι, αλλά και οι νεοεισερχόμενοι στην καπιταλιστική αγορά εργαζόμενοι, βρίσκονται αντιμέτωποι με ένα αποκαρδιωτικό σύστημα που προστάζει την κατάρτιση-απασχολησιμότητα-απόλυση-επανακατάρτιση σε συνθήκες που στερούνται βασικά δικαιώματα, τιμάρημο και δυνατότητες συνδικαλισμού.
- Στο δημόσιο τομέα παραμένουν κενές χιλιάδες θέσεις εργασίας που δεν προκηρύσσονται για λόγους «δημοσιονομικής πειθαρχίας», ενώ οι νεοεισερχόμενοι ξεκινούν με 10% μικρότερες απολαβές από τους υφιστάμενους λόγω μνημονιακών ρυθμίσεων.

Η θέση της ΚΠΚ για την ΕΕ

Από τα πιο πάνω το βασικό συμπέρασμα που πρέπει να εξαχθεί για τον δικό μας λαό είναι ότι η ένταξη της Κύπρου στους κόλπους της Ε.Ε., δεν είχε σκοπό ούτε να βελτιώσει το βιοτικό επίπεδο του λαού, αλλά ούτε και να λύσει όπως προπαγάνδιζαν το κυπριακό πρόβλημα. Άλλωστε μια εικοσαετία μετά την ένταξη, είναι φανερά τα αποτελέσματα. Η πλειοψηφία του κυπριακού λαού φτωχοποιείται και η δίκαιη λύση του Κυπριακού απομακρύνεται όλο και περισσότερο. Βέβαια δεν έχουν χάσει όλοι από αυτή την πορεία. Το μεγάλο κεφάλαιο του τόπου, μέσω του αστικού κράτους που αποτελεί το

συλλογικό καπιταλιστή, των νομοθετημάτων που ψηφίστηκαν στη βουλή από όλα τα αστικά κόμματα, χρησιμοποιώντας τις αντιδραστικές-αντεργατικές οδηγίες-κατευθύνσεις της Ε.Ε., οργάνωσε και ενίσχυσε την επίθεσή του ενάντια στην εργατική τάξη. Η κυπριακή αστική τάξη, βρήκε μέσω της Ε.Ε. τη χρυσή ευκαιρία συλλογικά να κλιμακώσει την επίθεσή της απέναντι στην εργατική τάξη και τους συμμάχους της, τα ευρύτερα λαϊκά στρώματα, με τα νέα εφόδια που της παρείχε πλέον η Ευρωενωσιακή πραγματικότητα.

Με όλα αυτά, η δική μας πρόταση προς τον κυπριακό λαό, την εργατική τάξη και τα φτωχά λαϊκά στρώματα, είναι η δημιουργία των προϋποθέσεων για την αποδέσμευση της χώρας από την Ε.Ε. Ταυτόχρονα, με την έξοδο, δεν αποτελεί λύση προς όφελος του λαού η στρατηγική επιλογή συνεργασίας με άλλο ιμπεριαλιστή ή ιμπεριαλιστική ένωση (π.χ. BRICS). Γι' αυτό, αναγκαίος όρος για να λειτουργήσει η αποδέσμευση από την ΕΕ προς όφελος του λαού, είναι η ανατροπή της εξουσίας των μονοπωλίων. Η δική μας πρόταση, το δικό μας όραμα για το μέλλον του τόπου είναι η οργάνωση της οικονομίας σε εντελώς διαφορετική κατεύθυνση από την καπιταλιστική, η οργάνωση της παραγωγής, της οικονομίας σε σοσιαλιστική κατεύθυνση. Οι δυνατότητες της παραγωγής στην εποχή της τεχνητής νοημοσύνης είναι τέτοιες που μπορούν να καλύψουν στο πολλαπλάσιο τις σύγχρονες λαϊκές ανάγκες. Το μόνο που εμποδίζει την επίτευξη αυτού του στόχου, είναι η ιδιοποίηση από τη μειοψηφία του πλούτου που παράγει η πλειοψηφία.

Για να μπορέσει η εργατική τάξη, σαν πρωτοπόρα δύναμη του λαού, μαζί με τα λαϊκά στρώματα να προστατέψουν σήμερα όσα δικαιώματα δεν έχουν χαθεί και να παλεύει για όλα τα σύγχρονα δικαιώματα, θα πρέπει να βγουν οργανωμένα στο προσκήνιο και να ενδυναμωθεί η πάλη για αλλαγές στο επίπεδο της εξουσίας, με αποδέσμευση από την ΕΕ. Σε συνεργασία με τα κινήματα των υπόλοιπων λαών και αξιοποιώντας τις φυγόκεντρες τάσεις που αντικειμενικά υπάρχουν και ενισχύονται, μπορούμε με τον αγώνα μας να κάνουμε βήματα προς την κατεύθυνση του στόχου που δεν είναι άλλος από την αποδέσμευσή μας από την ΕΕ, προς την οργάνωση της δικής μας εξουσίας, προς τη σοσιαλιστική-κομμουνιστική κοινωνία.

[Χρειάζεται Τούρκικη Μετάφραση](#), [Χρειάζεται Αγγλική Μετάφραση](#), [Ηλεκτρονικά Άρθρα](#), [Κομμουνιστική Πρωτοβουλία Κύπρου \(Ομάδα\)](#), [Δεκαετία 2020-2029](#), [2024](#), [Απροσδιόριστη Τοποθεσία](#)

From:
<https://movementsarchive.org/> - **Κυπριακό Κινηματικό Αρχείο**
Cyprus Movements Archive
Kıbrıs Sosyal Hareket Arşivi

Permanent link:
https://movementsarchive.org/doku.php?id=el:digital:kommounistiki_protovoulia:positions_eu

Last update: **2025/11/14 08:12**

